

Spis treści

Wstęp	11
--------------------	----

CZĘŚĆ I – PODSTAWY INFORMATYKI

1. Arytmetyka komputerowa	17
1.1. Jednostki informacji	17
1.2. Układy liczbowe	18
1.3. Zapis liczb ujemnych i operacji odejmowania	21
1.4. Operacje logiczne	23
1.5. Zapis znaków i ciągów znaków	24
1.6. Zapis stało- i zmiennoprzecinkowy liczb	25
1.7. Błędy i zakresy liczbowe.....	29
2. Typy i struktury danych	31
2.1. Typy danych stosowanych w programach	31
2.2. Stałe i zmienne	33
2.3. Konwersja danych	34
2.4. Tablice	38
2.5. Rekordy	39
2.6. Złożone struktury danych – listy	40
2.7. Grafy	42
2.8. Drzewa	45
2.9. Struktury danych w zastosowaniach bazodanowych	46
3. Algorytmy i schematy blokowe	49
3.1. Algorytmy	49
3.2. Efektywność algorytmów	50
3.3. Schematy blokowe.....	51
3.4. Podprogramy, procedury i funkcje	53
3.5. Błędy obliczeń	55
3.6. Miary efektywności algorytmów	56

4. Architektura komputerów	60
4.1. Modele komputerów	60
4.2. Wykonywanie programu wewnątrz komputera	61
4.3. Lista rozkazów	62
4.4. Maszyna jedno-, dwu- i trójadresowa	63
4.5. Język adresów symbolicznych	64
4.6. Procesor	66
4.7. Pamięć operacyjna	70
4.8. Magistrala sterująca	72
4.9. Urządzenia do wprowadzania i wyprowadzania danych	73
4.10. Podział komputerów	77
4.11. Wydajność obliczeniowa systemu komputerowego	78
5. Systemy operacyjne	80
5.1. Wprowadzenie do systemów operacyjnych	80
5.2. Zarządzanie procesami	84
5.3. Zarządzanie pamięcią	88
5.4. Systemy plików	93
5.5. System wejścia-wyjścia	94
6. Sieci komputerowe i Internet	98
6.1. Podstawowe definicje	98
6.2. Typy funkcjonalności sieci	103
6.3. Standaryzacja sieci komputerowych	104
6.4. Model OSI	105
6.5. Warstwa fizyczna – rodzaje mediów transmisyjnych i przegląd popularnych standardów	107
6.5.1. Kable koncentryczne	107
6.5.2. Kable typu skrętka	108
6.5.3. Kable światłowodowe	110
6.5.4. Popularne medium bezprzewodowe	111
6.6. Warstwa łącza danych OSI. Protokoły IEEE 802	112
6.6.1. Ethernet	112
6.6.2. <i>Token Ring</i>	114
6.6.3. <i>Wireless Fidelity</i>	114
6.7. Warstwa sieciowa i transportowa OSI. Protokoły internetowe	115
6.7.1. Protokół sieciowy IP	115
6.7.2. Protokół transportowy TCP	117
6.8. Internet	118
6.9. Najpopularniejsze protokoły warstw wyższych	119
6.9.1. <i>Hypertext Transfer Procol</i>	119
6.9.2. <i>File Transfer Protocol</i>	120
6.10. Bezpieczeństwo w systemach sieciowych	120

7. Języki programowania i kompilatory	125
7.1. Języki programowania	125
7.2. Definiowanie reguł składniowych	126
7.3. Translacja	129
7.4. Struktura kompilatora	129
7.4.1. Analiza leksykalna	130
7.4.2. Analiza syntaktyczna (składniowa)	130
7.4.3. Analiza semantyczna	131
7.4.4. Generowanie kodu pośredniego	132
7.4.5. Optymalizacja kodu	132
7.4.6. Generowanie kodu	132
7.5. Translacja wyrażeń arytmetycznych	132
7.6. Preprocesory	133
7.7. Struktura programu źródłowego w języku C	137
8. Środowiska do wytwarzania oprogramowania	140
8.1. Składowe środowiska, fazy wytwarzania oprogramowania	140
8.2. Edytory tekstów wspomagające tworzenie kodu	145
8.3. Środowiska okienkowe – podejście <i>Workspace/Project</i>	151
8.4. Środowiska do tworzenia aplikacji internetowych	156

CZĘŚĆ II – PROGRAMOWANIE W JĘZYKU C

9. Podstawowe typy danych i operacje języka C	161
9.1. Typy danych języka C	161
9.2. Stałe języka C	163
9.3. Zmienne języka C	165
9.4. Operacje arytmetyczne i wyrażenia	166
9.5. Tworzenie instrukcji prostych	169
9.6. Instrukcje złożone	172
9.7. Wyrażenia logiczne	173
9.8. Instrukcje wyboru if	176
9.9. Operacje bitowe na liczbach całkowitych	179
10. Instrukcje iteracyjne języka C	183
10.1. Instrukcja pętli while	183
10.2. Algorytmy iteracyjne	184
10.3. Pętla do-while	187
10.4. Instrukcja pętli for	188
10.5. Instrukcje break i continue	190
10.6. Instrukcja switch	191

11. Tablice i łańcuchy znaków	195
11.1. Definicja tablic	195
11.2. Inicjalizacja tablic	198
11.3. Wyszukiwanie danych w tablicach	199
11.4. Stałe i tablice łańcuchowe	202
11.5. Sortowanie danych	204
11.6. Scalanie posortowanych grup danych	211
12. Funkcje i programowanie modułowe	212
12.1. Deklaracja funkcji	212
12.2. Funkcje operujące na łańcuchach znaków	216
12.3. Funkcje rekurencyjne	218
12.4. Funkcja main i jej argumenty	219
12.5. Zasięg identyfikatorów w programie	220
12.6. Korzyści wynikające ze stosowania funkcji i zasady ich tworzenia	222
12.7. Własności modułów programowych	223
12.8. Zasady konstrukcji modułów	226
12.9. Biblioteki oprogramowania	228
13. Wskaźniki i dynamiczne zarządzanie pamięcią	229
13.1. Adresowanie zmiennych	229
13.2. Arytmetyka wskaźnikowa	231
13.3. Tablica jako parametr funkcji	234
13.4. Dynamiczne przydzielanie i zwalnianie pamięci	235
13.5. Wskaźniki do funkcji	238
14. Rekordy danych	242
14.1. Definicja rekordów danych	242
14.2. Inicjalizacja zmiennych rekordowych	245
14.3. Tworzenie nazw typów danych (typedef)	246
14.4. Przekazywanie struktur do funkcji	247
14.5. Pola bitowe	247
14.6. Wskaźniki do struktur	248
14.7. Unie	250
14.8. Struktury listowe	253
14.9. Struktury drzewiaste	257
15. Obsługa plików danych	263
15.1. Standardowe urządzenia do wprowadzania i wyprowadzania danych	263
15.2. Formatowane wyprowadzanie i wprowadzanie danych	265

15.3. Ogólne operacje na plikach	267
15.4. Operacje wprowadzania i wyprowadzania znaków oraz łańcuchów znaków	269
15.5. Blokowe operacje wprowadzania-wyprowadzania	273

CZĘŚĆ III – PROGRAMOWANIE OBIEKTOWE W C++

16. Definiowanie klas i obiektów	279
16.1. Języki proceduralne	279
16.2. Klasy obiektów	280
16.3. Konstruktory i destruktory	283
16.4. Składowe statyczne klasy	285
16.5. Tworzenie i likwidacja obiektów dynamicznych	286
16.6. Użycie wskaźników adresu przetwarzanego obiektu	292
17. Dziedziczenie w programowaniu obiektowym	294
17.1. Dziedziczenie własności klas	294
17.2. Dziedziczenie pojedyncze i wielokrotne	295
18. Przeciążanie funkcji i operatorów	300
18.1. Polimorfizm	300
18.2. Funkcje wirtualne	300
18.3. Funkcje zaprzyjaźnione (<i>friend functions</i>)	302
18.4. Przeciążenie operatorów	302
18.5. Przeciążanie operatora przypisania	306
18.6. Przeciążenie operatorów w instrukcjach wejścia-wyjścia w języku C++	309
19. Abstrakcyjne typy danych a wzorce klas	311
19.1. Abstrakcyjne typy danych a programowanie obiektowe	311
19.2. Wzorce funkcji	316
19.3. Wzorce klas	317
20. Programowanie obiektowe i elementy języka UML	320
20.1. Podstawowe cechy obiektowości	320
20.2. Modelowanie	322
20.3. UML – diagramy, elementy, związki	323
20.4. Diagram klas i jego elementy	324
20.4.1. Elementy strukturalne	325
20.4.2. Elementy grupujące – pakiety	329
20.4.3. Elementy komentujące – notatki	329
20.4.4. Elementy czynnościowe	329

20.5. Porty	329
20.6. Związki pomiędzy obiektami	330
20.6.1. Dziedziczenie (uogólnienie, generalizacja)	331
20.6.2. Powiązanie (asocjacja)	333
20.6.3. Zależność	337
20.6.4. Klasy abstrakcyjne	338
20.6.5. Kwalifikatory	338
20.6.6. Agregacja i kompozycja	338
20.6.7. Delegacja	339
20.6.8. Ograniczenia	340
20.6.9. Realizacja	341
20.7. Modelowanie przypadków użycia	343
20.8. Tworzenie modelu obiektowego	344
21. Wprowadzenie do problematyki języka Java	347
21.1. Rys historyczny	347
21.2. Główne cechy języka Java	347
21.3. Język C oraz C++. Podobieństwa i różnice	349
21.4. Maszyna wirtualna Javy	349
21.5. Program w języku Java	350
21.6. Instalacja środowiska	351
21.7. Kompilacja i uruchomienie aplikacji/apletu	351
21.8. Pierwszy program	352
21.9. Pakiety	353
21.9.1. Tworzenie pakietów i posługiwanie się nimi	353
21.10. Komentarze i tworzenie dokumentacji	354
21.10.1. Znaczniki dokumentacyjne	354
21.11. Elementy języka	355
21.11.1. Typy danych	355
21.11.2. Identyfikatory	356
21.11.3. Tablice	356
21.12. Klasy, obiekty oraz referencja this	357
21.13. Dziedziczenie	359
21.14. Zastępowanie metod i ukrywanie pól	359
21.15. <i>Garbage collector</i>	361
21.16. Metody statyczne, metoda finalize, metoda toString	361
21.17. Interfejsy	362
21.18. Programowanie połączeń TCP – przykład kodu klienta i serwera	363
21.19. Java 1.5 – nowe elementy języka	365
21.19.1. Klasy szablonowe	365
21.19.2. Pętla for-each	367
21.19.3. Autoboxing, czyli automatyczne „opakowywanie”	368

21.19.4. Typy wyliczeniowe	369
21.19.5. Mechanizm <i>varargs</i>	371
21.19.6. Statyczny import	372
21.19.7. Metadane/anotacje	372

CZĘŚĆ IV – ZAAWANSOWANE METODY PROGRAMOWANIA

22. Obsługa wyjątków w językach: C, C++ oraz Java	377
22.1. Systemy tolerujące usterki (<i>fault tolerant systems</i>)	377
22.2. Obsługa błędów w prostych programach	378
22.3. Podstawy obsługi wyjątków	380
22.4. Wielokrotne bloki try	382
22.5. Stosowanie obsługi wyjątków z obiektami	383
22.5.1. Domyślny sposób przechwytywania	387
22.5.2. Re-throw	388
22.6. Obsługa wyjątków w bibliotece standardowej	388
22.7. Obsługa wyjątków w języku Java	388
23. Przetwarzanie współbieżne w językach C++ i Java	390
23.1. Wątki w języku Java	390
23.1.1. Synchronizacja wątków	392
23.1.2. Cykl życia wątku	397
23.2. Wątki w językach C i C++	399
23.2.1. Priorytety wątków	401
23.2.2. Stany wątków	401
23.2.3. Synchronizacja wątków	402
23.3. Rodzaje komunikacji przy przetwarzaniu współbieżnym	409
24. Podstawy programowania w systemie Windows	412
24.1. Środowisko aplikacji systemu operacyjnego Windows	412
24.2. Przesyłanie wiadomości w systemie Windows	413
24.3. Obsługa wiadomości w programie	415
24.4. Rozpoczęcie wykonywania programu	418
24.5. Struktura programu w wersji obiektowej	421
24.6. Czasomierze (timery)	424
25. Programowanie z wykorzystaniem zasobów Windows	
– podstawy MFC	426
25.1. Wstęp	426
25.2. Okna i formatki	427
25.3. Kontekst graficzny i kolejne operacje na oknach	431

25.4. Zarządzanie zdarzeniami – zdarzenia myszy i klawiatury kierowane do aplikacji	434
25.5. Dalsze informacje o formatkach – wymiana danych i sterowanie formatkami	436
25.6. Obsługa menu	438
25.7. Programowanie zastosowań sieciowych z użyciem MFC	440
25.7.1. Programowanie połączeń TCP/IP	440
25.7.2. Programowanie połączeń HTTP	440
25.7.3. Programowanie połączeń FTP	442
25.8. MFC – inne przydatne klasy	443
25.8.1. Dostęp do plików	443
25.8.2. Wspomaganie przetwarzania liniowych struktur danych	444
25.9. Kompilacja i uruchomienie kodu	446
Literatura	449
Lista wybranych akronimów	455